



Foundation for Peatland Restoration and Conservation



Interreg



EUROPEAN UNION

Latvija-Lietuva

European Regional Development Fund

Project „Improvement of ecological conditions of water bodies in Latvia and Lithuania“. Save past for the future Nr.476.

Delivarable T2.3.1 - Reports of managed trees in Antalieptė manor park

Vilnius, 2021

The Interreg V-A Latvia – Lithuania Cross Border Cooperation Programme 2014-2020 aims to contribute to the sustainable and cohesive socio-economic development of the Programme regions by helping to make them competitive and attractive for living, working and visiting. This project is funded by the European Union . Total projects size is 1 030 848.12EUR. Out of them co-funding of European Regional Development Fund is 876 220.89 EUR .

This document has been produced with the financial assistance of the European Union. The contents of this document are the sole responsibility of Foundation for Peatland restoration and Conservation and can under no circumstances be regarded as reflecting the position of the European Union.

2014–2020 m. Interreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa siekia prisidėti prie darnaus programos teritorijos vystymosi padėdama jai tapti patrauklia ir konkurencinga vieta gyventi, dirbti ir apsilankyti. Šį Projektą iš dalies finansuoja 2014–2020 m. Interreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa ir Lietuvos Respublika. Visas projekto biudžetas 1 030 848,12 Eur. Iš jų – bendrasis Europos regioninės plėtros fondo finansavimas 876 220,89 Eur.

Ši ataskaita parengta naudojant Europos Sąjungos finansinę paramą. Už šio dokumento turinį atsako VšĮ Pelkių atkūrimo ir apsaugos fondas. Jokiomis aplinkybėmis negali būti laikoma, kad jis atspindi Europos Sąjungos nuomonę.

Įvadas

Istoriniai parkai vilioja lankytojus ne tik kultūros paveldu, bet ir profesionalių kraštovaizdžio architektų ar sodininkų mėgėjų dar dvarų ar vienuolynų klestėjimo laikais sukurtais vandens telkiniais, želdiniais bei želdynais su mūsų laikus pasiekusiais įspūdingais medžiais–senoliais. Ne visi anuomet harmoningai suprojektuoti želdiniai, kaip ir pastatai ar jų kompleksai, išliko. Daugelis jų per istorijos tėkmę stipriai pasikeitė ar net nunyko, daliai – pasisekė, tad šiandien lankydamiesi istoriniuose parkuose galime juos pamatyti, pajusti, paliesti... Vieni įspūdingiausių senųjų želdinių relikvų parkuose yra medžiai-senoliai, menantys dvarų bei vienuolynų klestėjimo ar net dar senesnius laikus. Tam, kad senieji parkų medžiai džiugintų lankytojus dar ne vieną dešimtmetį ar net šimtmetį, svarbu laiku pasirūpinti tinkama jų ir jų aplinkos priežiūra. Tai svarbu ne tik parkų lankytojų saugumui užtikrinti, bet pačių medžių ilgaamžiškumui ar net jų išlikimui, biologinės įvairovės apsaugai ir kitų medžių teikiamų ekosisteminių paslaugų vykdymui.

2020 metais Interreg programos projekto „Išsaugok praeitį ateičiai LLI-476“ („LLI-476 Save Past for the Future“) vykdytojai Lietuvoje – Pelkių atkūrimo ir apsaugos fondo ekspertai – atliko Zarasų rajono Antalieptės vienuolyno, Kamariškių dvaro ir Zarasų ežero salos parkų medžių-senolių, vertingų biologinės įvairovės apsaugai, inventorizavimą bei pateikė rekomendacijas gamtinę brandą pasiekusių medžių būklės pagerinimui ir jų augaviečių sutvarkymui, teritorijų pritaikymui visuomenės ir gamtosaugos reikmėms. Medžių lajos tvarkymu (redukciniu genėjimu, lajos sutvirtinimu dinaminio lynu ir kt. priemonėmis) ir žaizdų gydymu siekiama pagerinti medžių sanitarinę būklę bei išsaugoti retas kempiniečių grybų, lapiškųjų ir krūmiškųjų kerpių bei epifitinių samanų rūšis.

Rekomendacijų pagrindu 2021 m. atlikti Antalieptės vienuolyno ir Kamariškių dvaro istoriniuose parkuose augančių biologinės įvairovės atžvilgiu vertingų bei lankytojams pavojingų medžių būklės gerinimo darbai. Medžių tvarkymui reikalingą leidimą suteikė Zarasų savivaldybės administracijos sudaryta komisija. Darbai atlikti kovo pirmoje pusėje, kad nebūtų trikdomi perėjimui besiruošiantys paukščiai. Darbus atliko konkursą laimėję sertifikuoti MB „Balta laja“ arboristai, turintys vertingų medžių priežiūrai būtiną kvalifikaciją, Lietuvos arboristų asociacijos išduotus atestatus, aukštalipių pažymėjimus bei analogiškų darbų patirtį regione. Atlikti pavojingų ir biologinės įvairovės atžvilgiu vertingų medžių (daugiausia – mažalapių liepų, paprastųjų ąžuolų ir paprastųjų klevų) arboristiniai lajos tvarkymo ir pavojingų šakų šalinimo (išlaikant optimalų negyvų šakų tinkamų biologinei įvairovei palaikyti) darbai.

Darbai vykdomi tarptautinio projekto „Vandens telkinių Latvijoje ir Lietuvoje ekologinių sąlygų pagerinimas“ LLI-476 Save Past for the Future (LLI-476 Išsaugok praeitį ateičiai) lėšomis. Projektą Lietuvoje finansuoja 2014–2020 m. Interreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa ir Lietuvos Respublika.

Atlikti darbai




Antalieptės basųjų karmelitų parke sutvarkyti 39 medžiai iš jų mažalapės liepos – 27 medžiai, paprastieji klevai - 9 medžiai, paprastasis ąžuolas – 1 medis, juodoji tuopa – 2 medžiai. Iš visų tvarkytų medžių buvo 2 mažalapių liepų grupės, kurios lokalizacijos schemoje pažymėtos ANT20 ir ANT 21. Medžių grupėje ANT 20 sutvarkyta – 21 medis, ANT21 grupėje sutvarkyti - 6 medžiai.





Parkuose įgyvendintos šios medžių būklės pagerinimo priemonės:




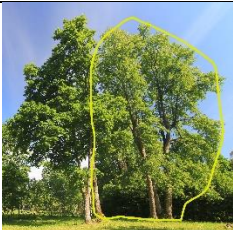
- Lajos priežiūros genėjimas, silpnas lajos redukcinis genėjimas.
- Lajos priežiūros genėjimas, lajos redukcinis genėjimas.
- Lajos priežiūros genėjimas, lajos redukcinis genėjimas, lajos sutvirtinimas dinaminio lynu.
- Lajos redukcinis genėjimas, lajos priežiūros genėjimas (du kamienai).
- Kamieno trumpinimas virš pirmo vainiko ir pirmojo vainiko priežiūros genėjimas.


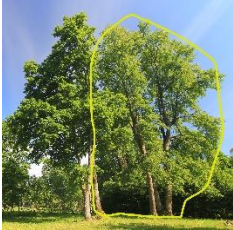


Šių ir kitų parkuose augančių medžių būklė bus stebima ir ateityje. Tikimasi, kad profesionali arboristų priežiūra užtikrins medžių senolių ilgaamžiškumą, o tinkamai sutvarkyti medžiai ilgam išliks vertinga buveine įvairiems organizmams – ne tik anksčiau minėtiems grybams, kerpėms bei samanoms, bet ir vabzdžiams, paukščiams, šikšnosparniams bei kitiems smulkiems žinduoliams. Toliau pateikiame sutvarkytų medžių suvestinę Antalieptės basųjų karmelitų parke ir Kamariškų dvaro sodybos parke.




Annex 1. The data of trees which needs management: identification number, diameter, land use and ownership form, coordinates, management measures in Antalieptė manor park




Eilės nr.	PAAF ID	Medžio rūšis	Ø, cm	xcoord	ycoord	Atlikti darbai medžių būklės gerinimui	Medžių foto po atliktų tvarkymo darbų
1	ANT01	Paprastasis klevas	44	617517	6171031	Lajos priežiūros genėjimas, silpnas lajos redukcinis genėjimas.	
2	ANT02	Paprastasis klevas	42	6171030	617512	Lajos priežiūros genėjimas, silpnas lajos redukcinis genėjimas.	
3	ANT03	Paprastasis klevas	42	617502	6171026	Kamieno trumpinimas virš pirmo vainiko ir pirmojo vainiko priežiūros genėjimas.	




4	ANT04	Paprastasis klevas	42	6171030	617500	Lajos priežiūros genėjimas, lajos redukcinis genėjimas.	
5	ANT05	Paprastasis klevas	110	617486	6171036	Lajos priežiūros genėjimas, lajos redukcinis genėjimas.	
6	ANT06	Paprastasis klevas	40	6171039	617484	Lajos priežiūros genėjimas, silpnas lajos redukcinis genėjimas.	
7	ANT07	Paprastasis klevas	40	6171046	617474	Lajos priežiūros genėjimas, silpnas lajos redukcinis genėjimas.	




8	ANT08	Paprastasis klevas	40	617475	6171051	Lajos priežiūros genėjimas, silpnas lajos redukcinis genėjimas.	
10	ANT10	Paprastasis klevas	40	6171069	617497	Lajos priežiūros genėjimas, silpnas lajos redukcinis genėjimas.	
11	ANT11	Mažalapė liepa	52	6171059	617501	Lajos priežiūros genėjimas, silpnas lajos redukcinis genėjimas	
12	ANT12	Mažalapė liepa	52	6171067	617511	Lajos priežiūros genėjimas, silpnas lajos redukcinis genėjimas.	




13	ANT13	Mažalapė liepa	80	6171075	617509	Lajos priežiūros genėjimas, silpnas lajos redukcinis genėjimas.	
14	ANT14	Mažalapė liepa	90	6171073	617517		
17	ANT17	Paprastasis ąžuolas	100	6171036	617536	Lajos priežiūros genėjimas, silpnas lajos redukcinis genėjimas.	
19	ANT19	Tuopa	120	6171055	617592	Lajos redukcinis genėjimas, lajos priežiūros genėjimas (du kamienai).	




20	ANT20	Mažalapė liepa (želdinių grupė)	nuo 24-60	6171106	617513	Grupė liepų. Lajos priežiūros genėjimas, silpnas lajos redukcinis genėjimas.	
21	ANT20		nuo 24-60	6171106	617513		
22	ANT20		nuo 24-60	6171106	617513		




23	ANT20	nuo 24-60	6171106	617513	
24	ANT20	nuo 24-60	6171106	617513	
25	ANT20	nuo 24-60	6171106	617513	




26	ANT20	nuo 24-60	6171106	617513	
27	ANT20	nuo 24-60	6171106	617513	
28	ANT20	nuo 24-60	6171106	617513	

29	ANT20	nuo 24-60	6171106	617513	
30	ANT20	nuo 24-60	6171106	617513	
31	ANT20	nuo 24-60	6171106	617513	

32	ANT20	nuo 24-60	6171106	617513	
33	ANT20	nuo 24-60	6171106	617513	
34	ANT20	nuo 24-60	6171106	617513	

35	ANT20		nuo 24-60	6171106	617513		
36	ANT20		nuo 24-60	6171106	617513		
37	ANT21	Mažalapė liepa	nuo 24-60	6171122	617504	Grupė liepų. Lajos priežiūros genėjimas, lajos redukcinis genėjimas.	

38	ANT21	nuo 24-60	6171122	617504	
39	ANT21	nuo 24-60	6171122	617504	
40	ANT21	nuo 24-60	6171122	617504	

41	ANT21		nuo 24-60	6171122	617504		
42	ANT21		nuo 24-60	6171122	617504		
43	ANT21		nuo 24-60	6171122	617504		

Annex 2. The location of trees which needs management in Antalieptē manor park.

